НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Н А К А З

від _____ 2026 р. Київ № _____

Про затвердження типової загальної професійної (сертифікатної) програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань національного спротиву

Відповідно до підпункту 35 пункту 4, пункту 9 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, пункту 12^1 Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити типову загальну професійну (сертифікатну) програму підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань національного спротиву (далі – Типова програма), що додається.

2. Генеральному департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті НАДС та вебпорталі управління знаннями у сфері професійного навчання «Портал управління знаннями».

3. Рекомендувати суб’єктам надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдерам) використовувати Типову програму для здійснення підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань забезпечення національного спротиву на основі Типової програми.

UB
НАДС
№134-26 від 05.11.2026
КЕП: Войтович О. М. 05.11.2026 16:25
04AF212836405D99040000009A263E00FC73F200

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

В. о. Голови **Олег ВОЙТОВИЧ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Національного агентства

України з питань державної служби

_____ 2026 року № _____

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

ТИПОВА ЗАГАЛЬНА ПРОФЕСІЙНА (СЕРТИФІКАТНА) ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань національного спротиву

Шифр програми: ТЗП/2026/001
Рік запровадження програми: 2026
Програму затверджено: наказ НАДС від _____ 2026 року № _____

UB
НАДС
№134-26 від 05.11.2026
КЕП: Рикова Л. О. 05.11.2026 16:19
04AF212836405D99040000009CE529007CC2F100

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Типова загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань національного спротиву
Шифр програми	ТЗП/2026/001
Тип програми за змістом	загальна
Відомості про акредитацію для загальної професійної (сертифікатної) програми	
Форма(и) навчання	очна, дистанційна, змішана [1]
Цільова група	державні службовці, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В»; посадові особи місцевого самоврядування, які займають посади третьої-сьомої категорій посад в органах місцевого самоврядування
Передумови навчання за програмою	
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	
Найменування партнера (партнерів) програми	
Обсяг програми	2 кредити ЄКТС[2]
Тривалість програми та організація навчання	загальна тривалість програми[3]: за очною формою – до десяти днів протягом трьох місяців; за дистанційною формою – до шести тижнів; за змішаною формою – до шести тижнів. Навчання відбувається три дні на тиждень з урахуванням запланованих годин для аудиторних та дистанційних занять
Мова(и) викладання	українська
Напрям(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	національний спротив

[1] Форма навчання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

[2] Суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може на основі типової програми розробляти і затверджувати власні програми підвищення кваліфікації, доповнюючи зміст типової програми вибірковими (варіативними) модулями, які враховують особливості професійної діяльності учасників професійного навчання (такі програми не підлягають акредитації/погодженню).

[3] Тривалість програми та організація (режим) навчання може визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму[4]	знання законодавства, що визначає правові та організаційні засади національного спротиву; професійні знання з питань підготовки і ведення національного спротиву; командна робота, комунікація та взаємодія; виконання на високому рівні поставлених завдань
Розробники програми	робоча група, склад якої затверджено наказом НАДС від 14 серпня 2026 р. № 111-26 (зі змінами): Рикова Людмила, директор Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби, голова робочої групи, rykova@nads.gov.ua; Горбатюк Світлана, керівник експертної групи з питань розвитку системи професійного навчання Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби, кандидат наук з державного управління, секретар робочої групи, horbatiuk@nads.gov.ua; Беляков Юрій, начальник Комунальної установи «Закарпатський обласний центр підготовки населення до національного спротиву», belyakov.y@gmail.com; Гаврилюк Андрій, начальник відділу розвитку медичних послуг Департаменту медичних послуг Міністерства охорони здоров'я України, a.o.havryliuk@moz.gov.ua; Глушак Олег, начальник Управління мобілізаційної роботи, цивільного захисту та критичної інфраструктури Міністерства внутрішніх справ України, підполковник поліції, o.hlushak@mvs.gov.ua; Головко Олександр, старший інспектор з особливих доручень відділу організації післядипломної освіти управління професійного навчання Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України, golovko_dkz@police.gov.ua; Захаржевський Андрій, начальник кафедри територіальної оборони Інституту державного військового управління Національного університету

[4] Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму, може доповнюватися відповідно до додаткових модулів (тем), запропонованих суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

	оборони України, полковник, кандидат технічних наук, a.zakharzhevskyi@mod.gov.ua; Козенко Олександр, т. в. о. завідувача кафедри Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України, доктор юридичних наук, kozenko.lawyer@ukr.net; Кушнір Віталій, головний науковий співробітник Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України», доктор медичних наук, старший науковий співробітник, kv78@i.ua; Лех Роман, заступник директора інституту (з навчальної та наукової роботи) Навчально-наукового інституту державної безпеки Національної академії Служби безпеки України, кандидат юридичних наук, Rom504lviv@gmail.com; Обухан Олександр, начальник відділу організації та застосування систем радіоелектронної розвідки та радіоелектронної боротьби Департаменту авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України, o.obukhan@mvs.gov.ua; Римар Анастасія, представниця Комунального закладу Київської обласної ради «Київський обласний центр підготовки населення до національного спротиву», rymar.anastasiia@gmail.com; Форноляк Валентина, доцент кафедри Навчально-наукового інституту державної безпеки Національної академії Служби безпеки України, кандидат психологічних наук, valentina0701@ukr.net; Хорт Ігор, головний спеціаліст відділу політики національного спротиву Управління політики національного спротиву Міністерства оборони України, кандидат юридичних наук, доцент, I.Khort@mod.gov.ua; Ященко Олександр, заступник начальника кафедри управління у сфері цивільного захисту Навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат економічних наук, доцент, підполковник служби цивільного захисту, yashchenko_oleksandr@nuczu.edu.ua.
2. Загальна мета	
Набуття та вдосконалення державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування професійних знань, умінь і навичок, необхідних для підготовки та ведення національного спротиву	

3. Очікувані результати навчання[5]	
За результатами навчання учасники навчання повинні демонструвати:	
знання	законодавства у сфері національного спротиву; організаційних засад національного спротиву у системі забезпечення національної безпеки та оборони України; повноважень державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву; інструментів цивільно-військового співробітництва; місця і ролі територіальної оборони як складової національного спротиву у загальній структурі завдань Сил оборони України; механізмів реалізації державної політики у сфері підготовки громадян до національного спротиву; принципів та методів психологічної підтримки; особливостей забезпечення інформаційної безпеки в умовах національного спротиву; основ медичного захисту населення під час організації національного спротиву; основних понять про рух опору; основних засад державної політики у сфері забезпечення національної стійкості як основи національного спротиву (вибірковий модуль); основних засад організації цивільного захисту як складової національного спротиву (вибірковий модуль); основних засад міжнародного гуманітарного права (вибірковий модуль)
уміння	застосовувати законодавство у сфері національного спротиву та цивільного захисту під час здійснення повноважень; виконувати на належному рівні завдання, передбачені законодавством, та посадові обов'язки, орієнтуватися на досягнення кінцевих результатів; працювати в команді; взаємодіяти з юридичними особами, у тому числі громадськими організаціями, фізичними особами; працювати з інформацією; розробляти комплексні цільові програми з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву; дотримуватися правил психологічної підготовки; надавати домедичну допомогу в умовах воєнного стану;

[5] Очікувані результати навчання можуть доповнюватися відповідно до додаткових модулів (тем), запропонованих суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

	оцінювати ризики порушення безперервності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування (вибірковий модуль); впроваджувати основні практичні заходи цивільного захисту як складової національного спротиву (вибірковий модуль); документувати воєнні злочини (вибірковий модуль)
навички	застосування положень законодавства, що визначає повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву; застосування інструментів правового регулювання під час реалізації повноважень щодо забезпечення національного спротиву; професійної комунікації та взаємодії з юридичними та фізичними особами; організації спільного планування у рамках цивільно-військового співробітництва; планування заходів підготовки населення до національного спротиву; надання першої психологічної допомоги та психологічної самодопомоги в екстремальних умовах; протидії вербуванню до протиправної діяльності; стратегічних комунікацій та протидії дезінформації; надання домедичної допомоги; планування роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування в особливих умовах (вибірковий модуль); організації оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та кризових подій (вибірковий модуль); застосування норм міжнародного гуманітарного права під час ухвалення рішень публічними службовцями (вибірковий модуль)
4. Викладання та навчання[6] (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Навчання за очною формою здійснюється у формі інтерактивних аудиторних занять та самостійної роботи (опрацювання частини навчального матеріалу, обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів). Під час аудиторних занять використовуються різні методи навчання: лекція, інтерактивна мінілекція, групова дискусія, ділова гра, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання, ігрове проєктування тощо, застосовується індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання. Навчання за дистанційною формою передбачає дистанційне навчання в асинхронному режимі (проходження онлайн курсу, опрацювання частини навчального матеріалу, обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів); дистанційне навчання у синхронному режимі (участь у вебінарах, під час яких проводяться лекції, мінілекції, тренінги, тематичні дискусії, практичні роботи, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних	

[6] Методи навчання та форми проведення навчальних занять для досягнення результатів навчання, визначених програмою, можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

завдань (case-study), виконання творчих завдань). Під час навчання застосовуються інші практичні та дослідницькі методи, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання. Навчання за змішаною формою передбачає інтерактивні аудиторні заняття, дистанційне навчання у синхронному режимі, дистанційне навчання в асинхронному режимі, самостійну роботу (опрацювання частини навчального матеріалу, обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів, проходження онлайн курсу). Під час аудиторних занять використовуються різні методи навчання: лекція, інтерактивна мінілекція, групова дискусія, ділова гра, аналіз ситуацій (case-study), виконання творчого завдання, ігрове проєктування тощо, застосовується індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання. Дистанційне навчання у синхронному режимі передбачає участь у вебінарах, під час яких проводяться лекції, мінілекції, тренінги, тематичні дискусії, практичні роботи, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань (case-study), виконання творчих завдань. Дистанційне навчання в асинхронному режимі передбачає опрацювання частини навчального матеріалу, обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів. Під час навчання застосовуються інші практичні та дослідницькі методи, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься таке навчання, посилання (вебадреса)[7]	навчання в синхронному режимі відбувається з використанням платформи ZOOM
Назва дистанційного курсу (модуля)	
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять (очно та/або дистанційно в синхронному режимі) – 40 %. Поточний контроль – 30 %. Опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10 %. Підсумковий контроль – 20 %. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником професійного навчання не менше ніж 85 % від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю
Форма та періодичність поточного контролю[8]	тестування або розв'язання ситуаційного завдання після вивчення обов'язкових модулів
Форма підсумкового контролю	тестування

[7] Вебплатформа, вебсайт, електронна система навчання, через які здійснюватиметься навчання, можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

[8] Форми поточного контролю та шкала оцінювання можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ[9]
(очна форма навчання)

Етап навчання (сесія)	Назва модулів, тем	Кількість годин				
		загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
			аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Обов'язкові модулі програми (44 год / 1,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 1	**Модуль 1. Національний спротив у системі забезпечення національної безпеки та оборони України**					
	Тема 1.1. Правові засади національного спротиву	2	1			1
	Тема 1.2. Сучасна модель національного спротиву	1	1			
	Тема 1.3. Національний спротив як складова всеохоплюючої оборони	2	1			1
	Тема 1.4. Досвід держав-членів НАТО та міжнародне співробітництво у сфері національного спротиву	1	1			
	Тема 1.5. Аналіз практичного досвіду функціонування системи національного спротиву в Україні	1	1			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 2	**Модуль 2. Повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву**					
	Тема 2.1. Система керівництва та управління національним спротивом	1	1			
	Тема 2.2. Повноваження міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сил безпеки та оборони	1	1			

[9] Суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може на основі типової програми розробляти і затверджувати власні програми підвищення кваліфікації, доповнюючи зміст типової програми вибірковими (варіативними) модулями, які враховують особливості професійної діяльності учасників професійного навчання (такі програми не підлягають акредитації/погодженню).

	Тема 2.3. Повноваження місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій)	1	1			
	Тема 2.4. Повноваження органів місцевого самоврядування	1	1			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 3	**Модуль 3. Територіальна оборона та цивільно-військова взаємодія**					
	Тема 3.1. Організація територіальної оборони України	1	1			
	Тема 3.2. Добровольчі формування територіальних громад	1	1			
	Тема 3.3. Цивільно-військове співробітництво	1	1			
	Тема 3.4. Практикум з міжвідомчої координації	1	1			
	Тема 3.5. Загальне поняття оборонного планування	2	1			1
	Тема 3.6. Спеціальні правові режими та їх заходи	1	1			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 4	**Модуль 4. Підготовка громадян до національного спротиву**					
	Тема 4.1. Державна політика у сфері підготовки громадян до національного спротиву	1	1			
	Тема 4.2. Місцеві комплексні цільові програми з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву	2	1			1
	Тема 4.3. Центри підготовки громадян до національного спротиву	1	1			
	Тема 4.4. Підготовка молоді до захисту України	1	1			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 5	**Модуль 5. Психологічна підготовка та інформаційна безпека**					
	Тема 5.1. Психологічна підготовка	2	2			
	Тема 5.2. Інформаційна безпека та протистояння ворогу	2	2			

	Тема 5.3. Стратегічні комунікації та протидія дезінформації	2	2			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 6	**Модуль 6. Медичний захист населення під час організації національного спротиву**					
	Тема 6.1. Основи медичного захисту населення під час організації національного спротиву	1	1			
	Тема 6.2. Служба медицини катастроф України: основні завдання та функціонування під час організації національного спротиву	1	1			
	Тема 6.3. Домедична допомога в умовах воєнного стану	5	5			
	Поточний контроль	1	1			
Вибіркові модулі програми (обираються два вибіркові модулі на 16 годин / 0,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 7	**Модуль 7. Національна стійкість як основа національного спротиву**					
	Тема 7.1. Засади національної стійкості	1	1			
	Тема 7.2. Безперервність діяльності органів державної влади	2	2			
	Тема 7.3. Захист критичної інфраструктури	2	2			
	Тема 7.4. Практичні інструменти забезпечення стійкості	2	2			
	Поточний контроль	1	1			
	Модуль 8. Цивільний захист в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву					
	Тема 8.1. Основні засади організації цивільного захисту як складової національної безпеки України	2	2			
	Тема 8.2. Основні практичні заходи цивільного захисту в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву	2	2			

	Тема 8.3. Виживання та елементи культури безпеки	3	3			
	Поточний контроль	1	1			
	Модуль 9. Міжнародне гуманітарне право					
	Тема 9.1. Основні засади міжнародного гуманітарного права	1	1			
	Тема 9.2. Основи документування воєнних злочинів	3	3			
	Тема 9.3. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права	1	1			
	Тема 9.4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час ухвалення рішень публічними службовцями	2	2			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 8	Підсумковий контроль результатів навчання	2 / 0,1	2			
РАЗОМ		**60 / 2**	**56 / 1,9**			**4 / 0,1**

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ[10]
(дистанційна форма навчання)

Етап навчання (сесія)	**Назва модулів, тем**	**Кількість годин**				
		загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	**у тому числі:**			
			аудиторні заняття	**дистанційні заняття**	**навчальні візити**	**самостійна робота**
1	2	3	4	5	6	7
Обов'язкові модулі програми (44 год / 1,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 1	**Модуль 1. Національний спротив у системі забезпечення національної безпеки та оборони України**					

[10] Суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може на основі типової програми розробляти і затверджувати власні програми підвищення кваліфікації, доповнюючи зміст типової програми вибірковими (варіативними) модулями, які враховують особливості професійної діяльності учасників професійного навчання (такі програми не підлягають акредитації/погодженню).

	Тема 1.1. Правові засади національного спротиву	2		1		1
	Тема 1.2. Сучасна модель національного спротиву	1		1		
	Тема 1.3. Національний спротив як складова всеохоплюючої оборони	2		1		1
	Тема 1.4. Досвід держав-членів НАТО та міжнародне співробітництво у сфері національного спротиву	1		1		
	Тема 1.5. Аналіз практичного досвіду функціонування системи національного спротиву в Україні	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 2	**Модуль 2. Повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву**					
	Тема 2.1. Система керівництва та управління національним спротивом	1		1		
	Тема 2.2. Повноваження міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сил безпеки та оборони	1		1		
	Тема 2.3. Повноваження місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій)	1		1		
	Тема 2.4. Повноваження органів місцевого самоврядування	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 3	**Модуль 3. Територіальна оборона та цивільно-військова взаємодія**					
	Тема 3.1. Організація територіальної оборони України	1		1		
	Тема 3.2. Добровольчі формування територіальних громад	1		1		
	Тема 3.3. Цивільно-військове співробітництво	1		1		
	Тема 3.4. Практикум з міжвідомчої координації	1		1		
	Тема 3.5. Загальне поняття оборонного планування	2		1		1

	Тема 3.6. Спеціальні правові режими та їх заходи	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 4	**Модуль 4. Підготовка громадян до національного спротиву**					
	Тема 4.1. Державна політика у сфері підготовки громадян до національного спротиву	1		1		
	Тема 4.2. Місцеві комплексні цільові програми з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву	2		1		1
	Тема 4.3. Центри підготовки громадян до національного спротиву	1		1		
	Тема 4.4. Підготовка молоді до захисту України	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 5	**Модуль 5. Психологічна підготовка та інформаційна безпека**					
	Тема 5.1. Психологічна підготовка	2		2		
	Тема 5.2. Інформаційна безпека та протистояння ворогу	2		2		
	Тема 5.3. Стратегічні комунікації та протидія дезінформації	2		2		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 6	**Модуль 6. Медичний захист населення під час організації національного спротиву**					
	Тема 6.1. Основи медичного захисту населення під час організації національного спротиву	1		1		
	Тема 6.2. Служба медицини катастроф України: основні завдання та функціонування під час організації національного спротиву	1		1		
	Тема 6.3. Домедична допомога в умовах воєнного стану	5		5		
	Поточний контроль	1		1		

Вибіркові модулі програми (обираються два вибіркові модулі на 16 годин / 0,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 7	**Модуль 7. Національна стійкість як основа національного спротиву**					
	Тема 7.1. Засади національної стійкості	1		1		
	Тема 7.2. Безперервність діяльності органів державної влади	2		2		
	Тема 7.3. Захист критичної інфраструктури	2		2		
	Тема 7.4. Практичні інструменти забезпечення стійкості	2		2		
	Поточний контроль	1		1		
	Модуль 8. Цивільний захист в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву					
	Тема 8.1. Основні засади організації цивільного захисту як складової національної безпеки України	2		2		
	Тема 8.2. Основні практичні заходи цивільного захисту в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву	2		2		
	Тема 8.3. Виживання та елементи культури безпеки	3		3		
	Поточний контроль	1		1		
	Модуль 9. Міжнародне гуманітарне право					
	Тема 9.1. Основні засади міжнародного гуманітарного права	1		1		
	Тема 9.2. Основи документування воєнних злочинів	3		3		
	Тема 9.3. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права	1		1		
	Тема 9.4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час ухвалення рішень публічними службовцями	2		2		
	Поточний контроль	1		1		

Сесія 8	Підсумковий контроль результатів навчання	2 / 0,1		2		
РАЗОМ		**60 / 2**		**56 / 1,9**		**4 / 0,1**

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ[11]
(змішана форма навчання)

Етап навчання (сесія)	**Назва модулів, тем**	**Кількість годин**				
		загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	**у тому числі:**			
			аудиторні заняття	**дистанційні заняття**	**навчальні візити**	**самостійна робота**
1	2	3	4	5	6	7
Обов'язкові модулі програми (44 год / 1,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 1	**Модуль 1. Національний спротив у системі забезпечення національної безпеки та оборони України**					
	Тема 1.1. Правові засади національного спротиву	2		1		1
	Тема 1.2. Сучасна модель національного спротиву	1		1		
	Тема 1.3. Національний спротив як складова всеохоплюючої оборони	2		1		1
	Тема 1.4. Досвід держав-членів НАТО та міжнародне співробітництво у сфері національного спротиву	1		1		
	Тема 1.5. Аналіз практичного досвіду функціонування системи національного спротиву в Україні	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 2	**Модуль 2. Повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву**					
	Тема 2.1. Система керівництва та управління національним спротивом	1		1		

[11] Суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може на основі типової програми розробляти і затверджувати власні програми підвищення кваліфікації, доповнюючи зміст типової програми вибірковими (варіативними) модулями, які враховують особливості професійної діяльності учасників професійного навчання (такі програми не підлягають акредитації/погодженню).

	Тема 2.2. Повноваження міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сил безпеки та оборони	1		1		
	Тема 2.3. Повноваження місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій)	1		1		
	Тема 2.4. Повноваження органів місцевого самоврядування	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 3	**Модуль 3. Територіальна оборона та цивільно-військова взаємодія**					
	Тема 3.1. Організація територіальної оборони України	1		1		
	Тема 3.2. Добровольчі формування територіальних громад	1		1		
	Тема 3.3. Цивільно-військове співробітництво	1		1		
	Тема 3.4. Практикум з міжвідомчої координації	1		1		
	Тема 3.5. Загальне поняття оборонного планування	2		1		1
	Тема 3.6. Спеціальні правові режими та їх заходи	1		1		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 4	**Модуль 4. Підготовка громадян до національного спротиву**					
	Тема 4.1. Державна політика у сфері підготовки громадян до національного спротиву	1		1		
	Тема 4.2. Місцеві комплексні цільові програми з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву	2		1		1
	Тема 4.3. Центри підготовки громадян до національного спротиву	1		1		
	Тема 4.4. Підготовка молоді до захисту України	1		1		
	Поточний контроль	1		1		

Сесія 5	**Модуль 5. Психологічна підготовка та інформаційна безпека**					
	Тема 5.1. Психологічна підготовка	2	2			
	Тема 5.2. Інформаційна безпека та протистояння ворогу	2	2			
	Тема 5.3. Стратегічні комунікації та протидія дезінформації	2	2			
	Поточний контроль	1	1			
Сесія 6	**Модуль 6. Медичний захист населення під час організації національного спротиву**					
	Тема 6.1. Основи медичного захисту населення під час організації національного спротиву	1	1			
	Тема 6.2. Служба медицини катастроф України: основні завдання та функціонування під час організації національного спротиву	1	1			
	Тема 6.3. Домедична допомога в умовах воєнного стану	5	5			
	Поточний контроль	1	1			
Вибіркові модулі програми (обираються два вибіркові модулі на 16 годин / 0,5 кредиту ЄКТС)						
Сесія 7	**Модуль 7. Національна стійкість як основа національного спротиву**					
	Тема 7.1. Засади національної стійкості	1		1		
	Тема 7.2. Безперервність діяльності органів державної влади	2		2		
	Тема 7.3. Захист критичної інфраструктури	2		2		
	Тема 7.4. Практичні інструменти забезпечення стійкості	2		2		
	Поточний контроль	1		1		
	Модуль 8. Цивільний захист в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву					
	Тема 8.1. Основні засади організації цивільного захисту як складової національної безпеки України	2		2		

	Тема 8.2. Основні практичні заходи цивільного захисту в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву	2		2		
	Тема 8.3. Виживання та елементи культури безпеки	3		3		
	Поточний контроль	1		1		
	Модуль 9. Міжнародне гуманітарне право					
	Тема 9.1. Основні засади міжнародного гуманітарного права	1		1		
	Тема 9.2. Основи документування воєнних злочинів	3		3		
	Тема 9.3. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права	1		1		
	Тема 9.4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час ухвалення рішень публічними службовцями	2		2		
	Поточний контроль	1		1		
Сесія 8	Підсумковий контроль результатів навчання	2 / 0,1		2		
РАЗОМ		**60 / 2**	**15 / 0,5**	**41 / 1,4**		**4 / 0,1**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Обов'язкові модулі програми

Модуль 1. Національний спротив у системі забезпечення національної безпеки та оборони України

Тема 1.1. Правові засади національного спротиву

Національний спротив у системі національної безпеки України. Законодавство України у сфері національного спротиву. Основні положення Закону України «Про основи національного спротиву». Стратегічні та програмні документи у сфері національного спротиву. Принципи організації та ведення національного спротиву. Суб'єкти забезпечення національного спротиву та їх роль в сучасній моделі національного спротиву.

Міжнародний досвід правового регулювання всеохоплюючої оборони.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Українські практики організації національного спротиву.

Тема 1.2. Сучасна модель національного спротиву

Поняття та структура національного спротиву. Територіальна оборона як складова національного спротиву. Рух опору: завдання та особливості функціонування. Підготовка громадян до національного спротиву. Роль державних органів та органів місцевого самоврядування у функціонуванні системи національного спротиву.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 1.3. Національний спротив як складова всеохоплюючої оборони

Концепція всеохоплюючої оборони держави. Місце національного спротиву у секторі безпеки й оборони. Участь населення в забезпеченні обороноздатності держави. Роль сектору безпеки і оборони держави. Формування оборонної свідомості громадян. Розвиток системи національного спротиву в умовах воєнного стану.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Українські практики самоорганізації населення для захисту державності, громади й території; історичні приклади територіальних осередків спротиву в умовах окупаційного тиску.

Тема 1.4. Досвід держав-членів НАТО та міжнародне співробітництво у сфері національного спротиву

Концепції НАТО Total Defence та Resilience. Досвід Фінляндії, Естонії, Литви, Латвії, Норвегії та Швеції у сфері всеохоплюючої оборони.

Можливості адаптації міжнародного досвіду у сфері національного спротиву України.

Міжнародна технічна допомога у сфері національного спротиву. Партнерство у сфері всеохоплюючої оборони з державами-партнерами та міжнародними організаціями.

Залучення грантових ресурсів для реалізації програм і проєктів у сфері національного спротиву.

Вивчення та впровадження міжнародних практик розвитку спроможностей національного спротиву.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 1.5. Аналіз практичного досвіду функціонування системи національного спротиву в Україні

Функціонування системи національного спротиву в Україні після 2022 року. Участь органів публічної влади у забезпеченні національного спротиву. Аналіз успішних управлінських рішень. Вивчення практичних кейсів. Основні виклики та загрози національній безпеці України. Напрями подальшого розвитку системи національного спротиву.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 2. Повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері національного спротиву

Тема 2.1. Система керівництва та управління національним спротивом

Суб'єкти керівництва національним спротивом. Роль Президента України. Повноваження Кабінету Міністрів України. Функції Міністерства оборони України. Повноваження Генерального штабу Збройних Сил України. Координація діяльності суб'єктів національного спротиву.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 2.2. Повноваження міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сил безпеки та оборони

Завдання та повноваження міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, сил безпеки та оборони. Спеціальні повноваження центральних органів виконавчої влади, правоохоронних органів щодо сприяння Збройним Силам України.

Ресурсне забезпечення заходів: бюджетне планування заходів національного спротиву, розроблення та реалізація програм фінансування заходів національного спротиву, використання міжбюджетних трансфертів для фінансування відповідних заходів.

Планування й організація матеріально-технічного забезпечення: визначення потреб у фінансових, матеріальних і технічних ресурсах, організація закупівель в умовах воєнного стану, облік, моніторинг і контроль використання фінансових та матеріально-технічних ресурсів.

Організація взаємодії з військовими структурами. Забезпечення готовності до дій в особливий період.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 2.3. Повноваження місцевих державних адміністрацій (військових адміністрацій)

Компетенція обласних та районних державних адміністрацій (військових адміністрацій). Організація виконання заходів територіальної оборони. Координація діяльності органів влади та рад оборони. Планування заходів національного спротиву.

Забезпечення функціонування центрів підготовки громадян до національного спротиву. Практичні питання взаємодії в умовах воєнного стану.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 2.4. Повноваження органів місцевого самоврядування

Повноваження територіальних громад. Участь у формуванні місцевої політики у сфері національного спротиву. Підтримка діяльності добровольчих формувань. Матеріально-технічне забезпечення оборонних потреб. Робота з населенням у сфері підготовки до національного спротиву. Центри безпеки громад. Участь у заходах національної стійкості.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 3. Територіальна оборона та цивільно-військова взаємодія

Тема 3.1. Організація територіальної оборони України

Система територіальної оборони та її складові. Організаційна структура Сил територіальної оборони. Повноваження військового командування. Порядок розгортання сил територіальної оборони. Планування та забезпечення виконання завдань. Особливості функціонування в умовах воєнного стану.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 3.2. Добровольчі формування територіальних громад

Правові засади діяльності добровольчих формувань територіальних громад (далі – ДФТГ). Порядок утворення та комплектування. Права та обов'язки добровольців. Участь органів місцевого самоврядування у забезпеченні діяльності ДФТГ. Організація взаємодії з військовими частинами. Практичні аспекти діяльності ДФТГ.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 3.3. Цивільно-військове співробітництво

Основи цивільно-військового співробітництва. Координація дій державних органів та військового командування. Обмін інформацією. Організація спільного планування. Управління ризиками. Механізми вирішення кризових ситуацій.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 3.4. Практикум з міжвідомчої координації

Моделювання кризових ситуацій. Алгоритми взаємодії між суб'єктами прийняття рішень. Вироблення управлінських рішень. Розподіл завдань та відповідальності. Лідерство та робота в команді. Аналіз результатів виконання практичних завдань. Непрогнозовані надзвичайні ситуації.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: практична робота.

Тема 3.5. Загальне поняття оборонного планування

Сутність стратегічного та оперативного оборонного планування у адміністративно-територіальних утвореннях держави.

Взаємозв'язок оборонних планів (планів участі в територіальній обороні відповідної зони територіальної оборони (ТрО), підготовки території держави до оборони, цивільного захисту на особливий період тощо) та кризових планів (планів стійкості, реагування на надзвичайні ситуації, захисту критичної інфраструктури, реагування на радіаційні аварії (для областей з атомними електростанціями (АЕС) тощо), необхідність їх узгодження за залученими силами та засобами.

Поняття «оперативного плану» як окремого спеціального виду планового документа, що потребує обов'язкової адаптації до реальної ситуації.

Застосування програмно-цільового підходу до визначення цілей, завдань і очікуваних результатів.

Поняття про загальну структуру оперативного планового документа (прогнозна обстановка, визначені завдання та виконавці, залучені сили та засоби, відповідальність та контроль, форс-мажорні обставини, стійкість управління тощо).

Обов'язковість регулярної актуалізації планових документів (планових, за результатами практичних відпрацювань, змін структури виконавців тощо), поняття про «цикл Демінга» (модель безперервного поліпшення процесів, цикл PDCA (плануй (Plan), роби (Do), перевіряй (Check), впливай (Act).)

Погодження оперативних планових документів зі співвиконавцями та обов'язковість доведення їх у частині, що стосується, до виконавців.

Питання використання різних методів «сканування безпекового горизонту» (нормативний, експертний, мозковий штурм, SWOT-аналіз, Метод Дельфі тощо) для визначення прогнозної обстановки у оперативних планових документах.

Поняття про непрогнозовані ризики, основні поняття про загальну стійкість функціонування як основу підготовки до непрогнозованих ризиків.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Моніторинг і коригування виконання планів та оцінювання їх результативності.

Тема 3.6. Спеціальні правові режими та їх заходи

Сутність правових режимів надзвичайного та воєнного стану як законного обмеження прав і свобод громадян в інтересах безпеки і оборони.

Заходи правового режиму воєнного стану, правового режиму надзвичайного стану, їх зміст.

Спеціальні (додаткові) повноваження державних органів щодо реалізації заходів спеціальних правових режимів.

Участь сил територіальної оборони та ДФТГ у реалізації заходів спеціальних правових режимів.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 4. Підготовка громадян до національного спротиву

Тема 4.1. Державна політика у сфері підготовки громадян до національного спротиву

Мета та завдання підготовки громадян до національного спротиву. Державна політика у сфері формування оборонної свідомості громадян. Роль органів державної влади у сфері підготовки громадян до національного спротиву: планування заходів підготовки населення до національного спротиву, координація діяльності зацікавлених сторін, інформаційна підтримка, організація навчально-тренувальних заходів, робота з громадськістю, моніторинг результативності.

Категорії населення, які залучаються до підготовки до національного спротиву. Основні напрями навчання та рівні підготовки громадян до національного спротиву.

Координація між суб'єктами підготовки.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 4.2. Місцеві комплексні цільові програми з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву

Розроблення комплексних цільових програм з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву: структура, визначення цілей і показників, планування ресурсів: аналіз наявних спроможностей національного спротиву

на регіональному та місцевому рівнях; визначення потреб і пріоритетів розвитку спроможностей національного спротиву; стратегічне планування розвитку спроможностей національного спротиву; формування заходів, підготовка проєктних пропозицій щодо розвитку спроможностей національного спротиву; моніторинг виконання,

Оцінювання результативності розвитку спроможностей та ефективності реалізації проєктів.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Аналіз прикладів успішних комплексних цільових програм з питань територіальної оборони та підготовки громадян до національного спротиву.

Тема 4.3. Центри підготовки громадян до національного спротиву

Правові засади діяльності центрів підготовки громадян до національного спротиву (далі – ЦПГНС). Завдання ЦПГНС. Організація навчального процесу в ЦПГНС. Ресурсне забезпечення ЦПГНС.

Взаємодія ЦПГНС з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, силами безпеки та оборони, іншими суб'єктами забезпечення національного спротиву.

Контроль та звітність за заходами підготовки ЦПГНС.

Популяризація підготовки громадян до національного спротиву ЦПГНС.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 4.4. Підготовка молоді до захисту України

Формування громадянської та оборонної свідомості. Національно-патріотичне виховання. Підготовка здобувачів освіти. Військово-патріотичні проєкти та молодіжні програми. Співпраця із закладами освіти, молодіжними й громадськими організаціями. Взаємодія з українською діаспорою та молоддю, яка проживає або навчається за кордоном. Реалізація міжнародних молодіжних обмінів, освітніх і національно-патріотичних проєктів, спрямованих на збереження української національної ідентичності, зміцнення зв'язків з Україною та залучення молоді до підтримки національного спротиву.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 5. Психологічна підготовка та інформаційна безпека

Тема 5.1. Психологічна підготовка

Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки. Особливості впливу стресових факторів на психіку людини. Дезадаптивні стани людської психіки, які виникають у відповідь на стрес та їх види (істерика, паніка, агресія, ступор). Посттравматичний стресовий розлад.

Надання першої психологічної допомоги та психологічної самодопомоги в екстремальних умовах. Правила першої психологічної допомоги: протокол «6П».

Психологічна самодопомога, контроль своїх психологічних реакцій та станів.

Саморегуляція. Опанування та переорієнтація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес.

Етика спілкування із військовослужбовцями: поради та рекомендації.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота.

Тема 5.2. Інформаційна безпека та протистояння ворогу

Інформаційна війна: цілі та завдання, учасники, методи (пропаганда, дезінформація, кібератаки, психологічні та інформаційні операції).

Методи пропаганди та дезінформації. Протидія вербуванню до протиправної діяльності.

Кібер- та медіабезпека в умовах інформаційної війни.

OSINT. Розвідка на основі відкритих джерел: цілі та завдання, інструменти та методи, верифікація джерел та візуальний аналіз. Базові правила пошуку інформації. Правила організації багаторівневого захисту. Правила видалення інформації у мережі. Важливість в інформаційній війні критичного мислення, медіа та штучного інтелекту.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота.

Тема 5.3. Стратегічні комунікації та протидія дезінформації

Основи стратегічних і кризових комунікацій. Координація інформаційної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Основи інформаційної безпеки. Моніторинг інформаційного середовища.

Виявлення ознак дезінформації та інформаційних операцій.

Поняття про комунікаційний план та наратив. Використання наративів під час організації комунікації з населенням, цільовими групами та лідерами громадської думки.

Протидія маніпулятивному інформаційному впливу. Оперативне інформування населення в умовах криз.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 6. Медичний захист населення під час організації національного спротиву

Тема 6.1. Основи медичного захисту населення під час організації національного спротиву

Основні засади правового регулювання медичного захисту населення.

Медичний захист населення як функціональна підсистема єдиної державної системи цивільного захисту.

Основні завдання, функції державних органів та органів місцевого самоврядування щодо організації медичного захисту населення.

Поняття про зброю масового ураження, її види (ядерна, хімічна, біологічна (бактеріологічна)). Небезпечні чинники зброї масового ураження та їх вплив на людину та її здоров'я. Йодна профілактика радіаційного ураження, поняття променевої хвороби, її стадії. Використання антидотів та реакції нейтралізації для захисту від хімічної зброї (з хлором та аміаком включно). Шляхи розповсюдження біологічних (бактеріологічних) агентів. Поняття про дезактивацію, дезінфекцію, дезінсекцію та дератизацію. Епідемії, епізоотії та епіфітотії. Поняття про ізоляцію та обсервацію. Міжнародні медико-санітарні правила як основний міжнародний акт з питань реагування на епідемії (пандемії).

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 6.2. Служба медицини катастроф України: основні завдання та функціонування під час організації національного спротиву

Основні завдання системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

Структура та функції служби медицини катастроф. Координація та взаємодія служби медицини катастроф з іншими аварійно-рятувальними службами під час надзвичайної ситуації воєнного характеру.

Функціонування мобільних медичних формувань служби медицини катастроф.

Зміст і організація лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах організації національного спротиву в Україні.

Основи медичного сортування та санітарної обробки.

Реагування органів державної влади та органів місцевого самоврядування під час ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій воєнного характеру.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 6.3. Домедична допомога в умовах воєнного стану

Основи, принципи та правила безпеки надання домедичної допомоги в умовах бойових дій. Склад індивідуальної медичної аптечки.

Алгоритм проведення огляду постраждалого за алгоритмом MARCH/CABC.

Види кровотеч та способи їх зупинки. Техніка накладання турнікету, імпровізованих джгутів, бандажів, основи техніки тампонування та фіксації.

Різновиди нош, способи переміщення постраждалого. Методи визначення рівня свідомості постраждалого.

Оцінювання та забезпечення прохідності дихальних шляхів та дихання у постраждалих. Серцево-легенева реанімація. Прийоми мануального відновлення прохідності дихальних шляхів, методи запобігання розвитку гіпотермії.

Методи допомоги при опіках.

Особливості комунікації з медичним персоналом і передачі інформації про постраждалого та його стан.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота.

Вибіркові модулі програми

Модуль 7. Національна стійкість як основа національного спротиву

Тема 7.1. Засади національної стійкості

Поняття, мета та принципи національної стійкості. Місце національної стійкості у системі національної безпеки та національного спротиву. Суб'єкти забезпечення національної стійкості та їхні повноваження. Ідентифікація загроз і вразливостей. Оцінювання ризиків та управління кризами. Взаємодія держави, громадянського суспільства і населення для забезпечення національної стійкості.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 7.2. Безперервність діяльності органів державної влади

Принципи забезпечення безперервності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Визначення критично важливих функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування і послуг населенню.

Оцінювання ризиків порушення безперервності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Планування роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування в особливих умовах.

Резервування і дублювання систем управління, зв'язку, інформації та ресурсів.

Відновлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування після кризових ситуацій.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 7.3. Захист критичної інфраструктури

Поняття національної системи захисту критичної інфраструктури, її рівні управління та режими функціонування. Уповноважений орган у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури, його повноваження.

Поняття об'єкта критичної інфраструктури, порядок та підстави набуття ним такого правового статусу. Оператори об'єктів критичної інфраструктури. Особливі права та обов'язки, пов'язані з набуттям правового статусу «об'єкт критичної інфраструктури».

Сектори критичної інфраструктури, секторальні та функціональні органи у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури, їх повноваження.

Реєстр об'єктів критичної інфраструктури, порядок включення та виключення об'єктів з нього.

Проєктні загрози (національного, секторального та об'єктового рівнів). Паспорт безпеки об'єкта критичної інфраструктури як сукупність планів захисту за відповідними проєктними загрозами.

Взаємодія секторальних та функціональних органів з операторами об'єктів критичної інфраструктури, порядок проведення оцінки стану захисту об'єктів критичної інфраструктури та звітування.

Взаємодія з силами територіальної оборони та використання ДФТГ (у тому числі мобільних вогневих груп) у захисті об'єктів критичної інфраструктури.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 7.4. Практичні інструменти забезпечення стійкості

Практичний аналіз загроз, вразливостей і ризиків: розроблення сценаріїв кризових ситуацій; визначення основних функцій підприємства, установи, організації; підготовка планів реагування, безперервності та відновлення; планування заходів захисту критичної інфраструктури; визначення відповідальних виконавців і необхідних ресурсів; організація міжвідомчої взаємодії; проведення навчань і тренувань; моніторинг та оцінювання готовності.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: практична робота, застосування кейс-методу (case-study).

Модуль 8. Цивільний захист в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву

Тема 8.1. Основні засади організації цивільного захисту як складової національної безпеки України

Цивільний захист складова національної безпеки держави. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту в умовах воєнного стану. Організація функціонування територіальних та функціональних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту в умовах загроз воєнного характеру. Організація діяльності добровільних формувань цивільного захисту та залучення населення до виконання заходів цивільного захисту.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 8.2. Основні практичні заходи цивільного захисту в умовах організації та здійснення заходів національного спротиву

Організація оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та кризових подій. Організація евакуації населення як складова забезпечення стійкості територіальних громад. Захист населення від небезпечних факторів надзвичайних ситуацій: укриття, інженерний захист та інші заходи. Інженерний захист об'єктів та підготовка території.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 8.3 Виживання та елементи культури безпеки

Культура безпеки та алгоритми дій у небезпечних ситуаціях. Правила поведінки під час обстрілів. Оцінювання ризиків, вибір безпечного маршруту та організація евакуації з небезпечної зони. Правила поведінки в умовах загрози зустрічі з озброєними особами.

Тимчасові укриття та організація побуту. Види укриттів, критерії вибору безпечного місця для тимчасового перебування, облаштування побутової зони, підтримання санітарно-гігієнічних умов, захист від несприятливих погодних чинників.

Основні види засобів індивідуального захисту та їх призначення. Перевірка справності, правильне припасування, правила використання, догляду й зберігання. Принципи вибору спорядження відповідно до характеру загроз і умов перебування.

Загальні принципи зменшення візуальної помітності людини та спорядження, особливості використання камуфляжного одягу, обмеження щодо застосування маскувальних засобів і пріоритетність уникнення небезпечних зон.

Комплектування особистого набору для виживання. Вибір одягу, взуття, спорядження та предметів першої необхідності відповідно до тривалості перебування, сезону й характеру можливих загроз. Перевірка комплектності, технічного стану та готовності особистого набору до використання.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота.

Модуль 9. Міжнародне гуманітарне право

Тема 9.1. Основні засади міжнародного гуманітарного права

Міжнародне гуманітарне право і міжнародне право прав людини в системі міжнародного права. Джерела, поняття, принципи міжнародного гуманітарного права.

Сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Застосування міжнародного гуманітарного права в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України.

Поняття учасників та неучасників збройних конфліктів. Комбатанти: поняття та статус. Незаконні комбатанти. Неучасники збройних конфліктів: некомбатанти та підзахисні особи.

Правовий статус військовополонених. Обміни військовополонених. Діяльність Національного інформаційного бюро.

Гуманітарна допомога та гуманітарний доступ. Статус та діяльність гуманітарних організацій у період збройного конфлікту. Діяльність гуманітарних організацій в Україні. Діяльність Товариства Червоного Хреста України.

Відмітні емблеми та розпізнавальні знаки, встановлені міжнародним гуманітарним правом.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 9.2. Основи документування воєнних злочинів

Поняття та ознаки воєнних злочинів. Документування воєнних злочинів для забезпечення невідворотності покарання. Роль публічних службовців в забезпеченні документування воєнних злочинів. Способи та порядок документування воєнних злочинів публічними службовцями. Електронні ресурси та бази документування. Основні принципи кваліфікації задокументованих випадків публічними службовцями.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 9.3. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права

Забезпечення поваги до норм міжнародного гуманітарного права. Міжнародно-правова відповідальність держави. Санкції та компенсації. Міжнародно-правова відповідальність Російської Федерації за порушення імперативних норм міжнародного права щодо України (агресію, геноцид, серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, грубі порушення прав людини).

Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві. Види міжнародних злочинів. Незастосування строку давності до воєнних злочинів. Перехідне правосуддя в постконфліктному періоді.

Відповідальність за колабораціонізм за законодавством України.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

Тема 9.4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час ухвалення рішень публічними службовцями

Врахування положень міжнародного гуманітарного права публічними службовцями під час формування/реалізації державної політики. Особливості розроблення проєктів нормативно-правових актів з урахуванням положень міжнародного гуманітарного права.

Основи взаємодії зі стейкхолдерами з питань міжнародного гуманітарного права. Комунікація і висвітлення подій у контексті міжнародного гуманітарного права. Аналіз та поширення інформації щодо стану дотримання норм міжнародного гуманітарного права в Україні.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, мінілекція, практична робота, перегляд відеолекцій, інформаційних матеріалів, застосування кейс-методу (case-study).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Документ (сертифікат) про підвищення кваліфікації учаснику навчання видається за таких умов:

відвідування занять (очно та/або дистанційно в синхронному режимі) – 40 %;

поточний контроль – 30 %;

опрацювання обов’язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10 %;

підсумковий контроль – 20 %.

Підсумкова оцінка складається із суми всіх оцінок за кожною складовою оцінювання результатів навчання.

Поточний контроль проводиться під час занять у рамках реалізації навчальних модулів програми і може передбачати опитування, виступи на практичних заняттях, перевірку результатів виконання практичних завдань, самостійної роботи, опрацювання нормативно-правових актів тощо.

Підсумковий контроль здійснюється у формі тестування.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником професійного навчання не менше ніж 85 % від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Література, інформаційні ресурси, обов'язкові для опрацювання

1. Виживання в умовах надзвичайних ситуацій / Волянський П. Б., Барило О. Г., Гур'єв С.О. та ін. Х.: ФОП Панов А. М., 2016. − 189 с. URL: https://nmc.dsns.gov.ua/upload/1/3/9/5/6/line-biblioteka-vizivannia-v-umovax-ns.pdf.

2. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : навчальний посібник для підготовки фахівців першого (освітньо-професійного) рівня, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (1 курс) (за загальною редакцією Волянського П.Б. та Гринзовського А.М.) / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін.]. – Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216 с. URL: https://nmc.dsns.gov.ua/upload/1/3/9/5/7/line-biblioteka-domedicna-dopomoga.pdf.

3. Методичні рекомендації щодо проведення спеціальної обробки техніки, обладнання, засобів індивідуального захисту та санітарної обробки рятувальників. URL: https://dsns.gov.ua/upload/1/3/6/1/6/2019-12-16-555-mrso-2019.pdf.

4. Реформа системи цивільної готовності Швеції / Національний інститут стратегічних досліджень. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/reforma-systemy-tsyvilnoyi-hotovnosti-shvetsiyi.

5. Стратегія забезпечення підготовленості ЄС до реагування на нові загрози / Національний інститут стратегічних досліджень. URL://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/stratehiya-zabezpechennya-pidhotovlenosti-yes-do-reahuvannya-na.

Перелік нормативно-правових актів

6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text.

7. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 № 1702-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#top.

8. Про національну безпеку : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text

9. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України від 13.12.2022 № 2834-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text.

10. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text.

11. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text.

12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text.

13. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text

14. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text.

15. Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text

16. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text.

17. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text.

18. Про затвердження Положення про Єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11. URL: .https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text

19. Про затвердження Порядку організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1443. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1443-2021-%D0%BF#Text.

20. Про затвердження Типового положення про штаб зони (району) територіальної оборони : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1442. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2021-%D0%BF#Text.

21. Про затвердження Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1447. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1447-2021-%D0%BF/ed20230803#Text.

22. Про затвердження Порядку застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї, стрілецької зброї, інших видів озброєння та боєприпасів до них під час виконання завдань територіальної оборони : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1448. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1448-2021-%D0%BF#Text

23. Про затвердження Положення про добровольчі формування територіальних громад : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1449. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1449-2021-%D0%BF#Text.

24. Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках : постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 № 1322. URL: ttps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text.

25. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках : постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text.

26. Про функціонування центрів підготовки громадян до національного спротиву : постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2025 № 478. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/478-2025-%D0%BF#Text.

27. Деякі питання здійснення епідеміологічного нагляду та проведення епідеміологічного розслідування епідемій, спалахів інфекційних та масових неінфекційних хвороб і надзвичайних ситуацій у сфері громадського здоров'я постанова Кабінету Міністрів України від 22.04.2026 № 505. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/505-2026-%D0%BF#Text.

28. Про затвердження Положення про функціональну підсистему медичного захисту населення єдиної державної системи цивільного захисту : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.03.2023 № 542, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.04.2023 за № 590/39646. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0590-23#Text.

29. Про затвердження Методичних рекомендацій з проведення деконтамінації постраждалих внаслідок дії хімічних, радіаційних чинників та біологічних агентів : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.05.2011 № 322. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0322282-11#Text.

Директор Генерального департаменту
з питань професійного розвитку
державних службовців та посадових
осіб місцевого самоврядування **Людмила РИКОВА**